

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtru[m] eo mone[n]to, quo confertur gratia habitualis in
Eucharistia, necesse sit habere actualem deuotionem, & non peccare
venialiter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Hæc Oratio operatur, ut significatiua.

operandi est significatio; ut videre est in omnibus Sacramentis: omnia enim operantur ut signa. Vnde Cocilium Trident. sess. 13. cap. 3. dicit *Christi Corpus esse ibi ex vi verborum*; id est, ex vi significationis verborum.

Dico Secundò, Non tamen operatur, ut vera speculatiue, aut ut falsa: sed ut prior naturâ quam sit vera vel falsa; id est, operatur, ut neutra, iuxta Scotum dist. 8. qu. 2. art. 3. Probatur, Quia veritas illius speculatiua pendet à præsentia Corporis Christi; præsentia autem pendet ab operatione: ergo operatio orationis huius est prior naturâ, quam veritas eius: ergo operatio non pendet ab eius veritate: sed contrâ, veritas eius pendet ab eius operatione. Quod confirmatur; quia oratio illa operatur, non quia vera est, sed ut vera sit: prius enim naturâ est significatiua, quam sit vera, cum per se sit indeterminata ad veritatem, vel falsitatem. Ut autem sit vera, operatur suum significatum.

18
Et ut Vera Practicè.

Dico Tertiò, Hæc oratio ut vera practicè, rectè dicitur esse operatiua sui significati, & causa suæ veritatis speculatiuæ seu enuntiatiuæ: ut rectè Caietanus hoc loco. Probatur, Quia practica veritas orationis consistit in eo, quòd sit confor-

mis intentioni & potestati loquentis. (Ut patet in hac oratione, *hic ager erit tuus*, pronuntiata à domino agri cum intentione tibi donandi: erit enim practicè vera, etsi fortè contingat veritatem speculatiuam, quæ pendet ab executione, impediri.) Hinc enim habet, quòd sit vera causa sui significati, ac proinde suæ veritatis speculatiuæ.

Itaque in hac oratione hæc ordine sunt consideranda. Primò, sonus materialis verborum. Secundò, significatio indeterminata ad verum & falsum. Tertiò, veritas practica. Quartò, operatio eius. Quintò, præsentia Corporis Christi. Sextò, veritas speculatiua.

19
Ordo eorum, quæ hic in hac Oratione consideranda sunt.

ARTICVLVS VI.

Vtrum forma consecrationis panis consequatur suum effectum, antequam perficiatur forma consecrationis vini?

Vide D. Thomam.

QVÆSTIO LXXIX.

De Effectibus Sacramenti Eucharistia.

1
Varii effectus Eucharistia.

NOtandum est, Dupliciter considerari Eucharistiam. Primò, Ut Sacramentum est. Secundò, ut Sacrificium. Ut Sacramentum est, habet varios effectus. Primus est, Collatio gratiæ habitualis, & virtutum annexarum; idque eo fine, ut perfectius Christo vniamur. Secundus effectus est, Remissio peccati mortalis & venialis. Tertius est, Præseruatio à peccatis futuris. Quartus est, delectatio spiritalis. Quintus est, Gloriosa resurrectio corporum. De primo effectu agemus in quatuor proximè sequentibus Dubijs: de ceteris verò in Dubio 5.

Prius tamen Aduerte, etsi alia Sacramenta gratiam conferant, huic tamen proprium esse conferre gratiam ad eum finem, ut perfectius Christo vniamur; vnde potissimum auget charitatem. Aduerte Secundò, Hoc Sacramentum etiam conferre auxilia præuenientia ad excitandâ charitatem idonea; ut rectè docet D. Tho. art. 1.

DVBIVM I.

An hoc Sacramentum aliquando conferat primam gratiam? Et consequenter, an aliquando deleat culpam peccati mortalis?

2
Per se non dat primam gratiam.

Respondeo, & Dico Primò, Per se, & primaria sui institutione non confert primam gratiam, sed solum gratiæ augmentum. Ratio est; quia datur per modum cibi, seu alimenti spiritalis ad augendam charitatem. Alimentum autem præsupponit vitam sui generis. Vnde Apostolus 1. ad Corinth. 11. v. 28. *Præbet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat.* Quare nunquam potest sumi Eucharistia directè hac intentione, ut

culpa mortalis condonetur; sicut Sacramentum Baptismi & Pœnitentia.

Dico Secundò, Per accidens tamen fieri posse, ut conferat primam gratiam. Ad hoc tamen non est satis, ut bonâ fide accedas sine conscientia peccati mortalis. Nam peccatum mortale non potest vnquam remitti sine aliquâ pœnitentiâ supernaturaliter inspiratâ, saltem attritione: vel certè sine actione virtualiter pœnitentiam continente. Pœnitentia enim est necessarium medium ad remissionem peccati mortalis; ut colligitur ex multis Scripturis, & Concilio Tridentino. Bona autem fides non potest supplere defectum mediij necessarij. Itaque requiritur saltem vera attritio in genere de omnibus peccatis commissis. Quòd si quis conscientiam peccati mortiferi habeat, præter veram attritionem, etiam requiritur ut bonâ fide existimet se contritum, vel saltem suam pœnitentiam esse sufficientem; quamvis in illâ existimatione fallatur: nam alioqui non excusabitur à transgressione præcepti diuini, quo tenetur in statu gratiæ accedere. Vide D. Thomam art. 3.

3
Sed dat per accidens.

Quia si nō sis conscientis peccati mortalis!

Quid si eius sis conscientis!

DVBIVM II.

Vtrum eo momento, quo confertur gratia habitualis in Eucharistia, necesse sit habere actualem deuotionem, & non peccare venialiter?

Caietanus hoc loco art. 1. affirmat actualem deuotionem esse necessariam; & etiam, ut tunc non committat peccatum veniale; quia deuotionem impedit. Vnde colligit, omnes illos qui cum distractione comunicant, vel celebrant, nō accipere augmentum gratiæ: quod etiam sentit Du-

4
affirmat.

fit Durandus d. 12. q. 4. ad 3. & Bonaventura; Antoninus, Petrus Soto, & quidam alij. Addit tamen Cajetanus, hoc augmentum postea dari, quando se excitabit ad deuotionem. Sed contrarium est longè probabilius. Vnde

5
Homini iusto, ad fructu Eucharistia, non est necessaria actualis deuotio.

Dico Primò, In homine iusto, vt accipiat augmentum gratia per hoc Sacramentum, nullam actualem deuotionem esse absolute necessariam; quamuis saluberrima sit, & procuranda. Ita ferè omnes Doctores ceteri: D. Thomas art. 8. & Sotus in eundem articulum. Victoria quaest. 76. de Eucharistia & alij.

Probatur Primò, Quia alioqui saepe homines iusti fraudarentur fructu huius Sacramenti sine sua culpa; nam saepe fit, vt patiantur tunc distractiones planè inuoluntarias: atqui non est credibile, Christum sic instituisse hoc Sacramentum, vt eius fructus penderet à dispositione, quæ non est in hominis potestate; qualis est deuotio actualis illo momento temporis.

Probatur Secundò, Quia ipsum Sacramentum per se est efficax gratiæ in hominè nõ habente impedimentu: atqui in homine iusto nullum est impedimentu infusionis gratia, etiãsi careat actuali deuotione: ergo sufficit vt ex intentione illud suscipiat. Minor probatur; Tum quia paruulis & amentibus in gratia constitutis, carentia deuotionis non est impedimentum infusionis gratia; cur sit adultis impedimentu, praesertim si sine culpa, hac deuotione careant? Tu quia ipsa iustitia habitualis est sufficiens dispositio ad augmentum gratia per Sacramentum: nam si attritio in eo, qui est in peccato mortali, potest esse sufficiens dispositio cu bonâ fide ad infusionem primæ gratiæ & iustificationis, vt dictu est; multò magis iustitia habitualis, quæ vi sua omne peccatum mortiferum excludit, sufficiens dispositio erit ad gratia augmentu.

6
Peccatum veniale commissum in susceptione Eucharistia, non impedit infusionem gratia.

Dico Secundò, Etiam peccatum veniale commissum in susceptione Eucharistia, non impedit gratia infusionem. Ita D. Thomas art. 8. huius quaestionis, & perique DD. Gabriel lectione 85. Item Adrianus, Sotus, Victoria.

Probatur Primò, Quia peccatum veniale nõ repugnat gratia habituali, ac proinde nec eius infusioni, si aliunde addit sufficiens causa infusionis; vt hic. Quia peccatum veniale non impedit, quo minus quis possit simul mereri alio opere, & ex illo merito accipere gratiam: ergo non impedit efficaciam meritorum Christi, quæ nobis per hoc Sacramentum applicantur.

Probatur Secundò, Quia non erat consentaneu humanæ fragilitati, vt Deus vellet effectum huius Sacramenti tam efficacis impediri per tam leuem culpam. Vnde 1. ad Corint. 11. non iubemur nos probare nisi de mortiferis, iuxta communem Patrum expositionem.

7
Carentia attentionis si ex negligentia orta, est hic veniale.

Aduerte tamen, deuotionis & attentionis absentiam esse peccatum veniale, si ex negligentia proueniat: quia non minorem attentionem & reuerentiam requirit perceptio huius Sacramenti, quam recitatio horarum Canonicarum, sed multò maiorem. Non tamen idcirco impeditur effectus Sacramenti, quem vi sua confert.

Soluuntur obiectiones.

Dices Primò, Deus non iustificat adultos conferendo primam gratiam, vel gratia augmentum, nisi interuentu motus liberi arbitrij, quo liberum arbitrium in Deum moueatur. Respondeo, Veru est: Sed non est necesse, vt ille motus simul sit cum

perceptione Sacramenti; satis est vt ante praecesserit: nam gratia non confertur tunc vi motus liberi arbitrij, sed vi Sacramenti.

Dices Secundò, Si homo acciperet gratia augmentu, quandocumque communicat in gratia, cresceret eius gratia ferè in immensum; quod tamen nõ videtur: nam tales saepe manent æquè imperfecti, & tepidi atque erant antea. Respondeo, Non esse dubitandum, quin gratia in huiusmodi miraculè quotidie crescat. Quòd autem hoc incrementum foris non ita appareat; causa est, quòd externus feruor, & passionum moderatio, magis comparet vsu, vel per assiduas excitationes diuinæ inspirationis, quam augmento gratia habitualis. Nam inclinatio donorum habitualium gratia nõ directè repugnat motibus passionum: vnde etiam fit, vt experimento deprehendi nequeat. Quare fieri potest, vt aliquis maxima charitate sit praeditus, & tamè subiectus sit vehementioribus passionum motibus, quam alius, qui longè est charitate inferior. Adde, quòd talis faciat maiora opera interna, licet exteriùs non appareat.

8

Comunicas in gratia, semper in ea crescit.

D V B I V M I I I.

Quando hoc Sacramentum conferat hanc gratia?

Respondeo, Videri conferre vel in principio manducationis, quando videlicet speciebus imprimatur imperus ab instrumentis vitalibus, quo imperu trajicitur in stomachum. Vel certè in fine seu termino manducationis, quado iam pertingit in stomachum; tunc enim completur manducatio. Vel denique immediatè post primu instans manducationis; tunc enim primu dicitur Corpus Christi manducari, non autem in primo instanti, nec in vltimo. Nam manducari, est vitali actione trajici in stomachum, ac proinde includit motum. Nihil autè mouetur in primo & in vltimo instanti motus; sed solum in medio: ergo in primo & in vltimo instanti nõ proprie dicitur manducari. Atqui Dominus Ioannis 6. soli manducanti promittit gratiam: ergo gratia datur, quando primu dici potest Eucharistia manducari; ac proinde post primu instans manducationis. Quare datur gratia, nõ in instati temporis nostri, cu post instans nullu aliud sit instans immediatè; sed datur in tempore indeterminato, quod proximè sequitur primu instans. Nec obstat, quòd infusio illius gratia tota simul fiat: etsi enim in se tota simul sit, tamen respectu tēporis nostri eius infusio non coexistit instanti temporis nostri, sed tēpori indeterminato.

9

Quando praesertim Eucharistia det gratiam.

D V B I V M I V.

Virum Eucharistia post manducationem nihil amplius conferat gratia habitualis?

Respondeo & Dico Primò, Si post manducationem crescat deuotio fumentis, valdè probabile est, etiam augeri gratiam virtute huius Sacramenti, modò adhuc salua sint species. Ita Gabriel lect. 85. Ioan. Maior d. 9. q. 1. & Caiet. hoc loco. Ratio est; Quia promissio gratiæ per hoc Sacramentum consequendæ maxime facta est propter Christum manducatum, iuxta illud Ioan. 6. v. 57. Qui manducat me, viuet propter me. Quod confirmatur; quia cibus corporalis non tantum prodest in manducatione, sed etiã post: ergo & hic cibus spiritualis nouum fructu cōferet, si noua sit dispositio.

10

Crescente deuotione videtur & gratia crescere, si persit species

Dico Secundò, Si in sumptione desit legitima dispositio, vt si sit in peccato mortifero, & nõ ha-

11

M m m beat eius